

SZÖVEG –
ACZÉL PETRA nyelvész, kommunikációkutató

SOROZAT –
KÖZVILÁGÍTÁS

4.0

Nem vagyok science fiction rajongó. Szerintem mi, nők nem szeretjük annyira a műfajt, mint a férfiak – talán mert éppen elég, hogy a jelen (z)űrzavarát megoldjuk. Persze ez csak afféle naiv bölcsesség, a világon semmi tudományos alapja nincs. Amolyan fiction a science-szel szemben.

- ◆ Mostanában azonban kénytelen vagyok belátni, hogy Európában, az orrunk – és kék háttér – előtt zajlik a csillagok háborúja, miközben alakul a szép, új világ. Időről időre jelennek meg hírek arról, hány munkakörrel lesz kevesebb rövidesen, és a számok minimum százezres nagyságrendűek, de inkább milliósak. Tíz éven belül hétmillió munkahely szűnik meg a világban, miközben ez a megszűnés kétmillió munkahelyet teremt. Marad ötmillió szabad, program nélküli ember. És a többi mind robot. A 4. ipari forradalom fogalma rövid idő alatt vált olyan fordulattá, mint az ötödik sebesség. Kapcsolnunk kéne?
Persze tudjuk, a technológiaparban egy ideje már minden forradalom. Senki nem adja alább annál, hogy a „semmitől minden” legyen – akár 3D nyomtatóról, akár egy telefonról, akár a dolgok internetéről van szó. A digitális forradalom már egyébként is tart egy ideje, ezért sokan vitatkoznak azon, hogy negyedik-e. Vagy hogy egyáltalán hogyan kéne hívni.
Mert valami tényleg történik. Látjuk a nagyáruházak önkiszolgáló kasszáinál, a recepció nélküli hotelekben, az e-ügyintézésben. És halljuk, hogy kevés az informatikus, hogy nagyon kevés, és mi nagyon szégyelljük magunkat, hogy nem vagyunk azok, csak amolyan idéttlen és időszerűtlen bölcsészek, akik az adatot még megrögzötten összekeverik a gondolattal. Pedig nem kellene. Közben aggódunk, hogy mi lesz így a nemgazdasági, nemtermészettudományi, neminformatikai szakra készülő gyerekeinkkel, hogy mi lesz így velük. És a világgal, ahová adatbányászok, komplex rendszermenedzserek, és infografikusok kellene majd. Lehet, hogy otthon jó modor helyett már interface designt kellene tanítani – gondolkodunk el önkritikusan. És bizony a válasz nem egyértelmű.
Az ipari forradalmakat a termelés technológiáinak megváltozása jelölte ki. A víz-gőz, az elektromosság, a digitális technológia. De akkor mi forradalmasul most, negyedikként? Talán az ember, aki most végre megtanulhatja, hogyan kell végleg összeolvadni a technikával. Ez a gőzzel még bajos lett volna. Most egészen bájosnak tűnik.
A viccet félretéve, a 4. ipari forradalom kapcsán elsősorban nem a megnövekedő kapacitásokról és a csökkenő munkakörökről lenne érdemes beszélni. Hanem magáról az emberről. Hogy ő talán mégsem lesz pont nulla. Mert lehet, hogy most érkezik el az új humanizmus kora. Amikor mindent, ami munka, gépek végeznek majd el, akkor újra rájöhethetünk arra, mi az, amire egyedül csak az ember képes. Az Ember.
Ebben – indulásként – az idej karácsony, újév, az Ünnepek biztosan sokat segíthet. ◆

Ha kíváncsi, hogy mire használta fel Somodi Ferenc családi gyümölcsöse az elnyert támogatást, regisztráljon a www.mitortenetunk.hu oldalon.

